

Nyt på tværs

Tvær-
KULTURELT
CENTER

Netværk for tværkulturelt kristent arbejde i Danmark

Nr. 2 • juni 2024 • 30. årgang

Pris til 68-årig dansk-eritreansk præst
Josef Keleta kæmpede i uafhængighedskrigen mod nabolandet Etiopien i 13 år, inden han kom til Danmark som flygtning i 1987. I dag er han præst for en migrantmenighed i Aarhus, der samler unge eritreanere. **Side 2**

DERFOR HAR VI HÅB

Mød unge fra Iran, Uganda og Ukraine
Side 3-5

International fredsgudstjeneste
Store Bededag blev der bedt, sunget, læst og tændt lys i Møllevangskirken i Aarhus. **Side 2**

Sammen på tværs
Gudstjenester og mødesteder på 46 sprog. **Side 6**

Mød præsten
Sigfús Jánsson er islandsk ambassadepræst i Danmark. **Side 7**

Duften af sommer
De søde ukrainske pampushky minder Natalia Pylypenko om barndommens sorgløse somre. Interview og opskrift. **Side 7**

Forsoning er mulig
Den britiske mellemøst-kender Colin Chapman tror på, at jøder og palæstinensere kan leve sammen i fred. **Side 8**

Musik og fællesskab

Enock Nshuti er præst i en afrikansk menighed i Brøndby. **Side 4**

Præstesønnen fra Kyiv
20-årige Kyrilo Martyriuk vil gerne studere i Danmark. **Side 5**

Vi siger tak til Danmark
Ukrainsk ortodoks menighed har overtaget tidligere sygehuskapel i Holstebro. **Side 5**

"Vejen til et normalt liv i Danmark har været meget lang for os. Men vi opgav aldrig håbet.

Shirin Zahmatkesh, flygtning fra Iran
Asylansøger 2015-2023
Interview side 3

Giv håbet næring

Kirken som håbsbærer

Redaktøren har ordet

Mennesker kan ikke leve uden håb. Til alle tider og under alle vilkår har håbet været en grundstreg i den menneskelige eksistens. Håbet om, at noget kan blive bedre, og at det går an at møde morgendagen med tillidsfuld forventning. Men samtidig ved vi, at livets omkostninger er svært ulige fordelt. Det bliver vi til stadighed mindet om i mødet med verdens flygtninge og migranter.

En international undersøgelse viste for nylig, at blandt befolkningerne i en række vestlige lande skiller danskerne sig markant ud, når det handler om tillid til fremtiden. Det er der sandsynligvis flere grunde til. Ifølge undersøgelsen mener to ud af tre danskere, at det går godt i Danmark lige nu, og at vi trods klimakrise og krige ude i verden ikke behøver at frygte den nære fremtid. Når vi ser tillidsfuldt på fremtiden, er det langt på vej baseret på de erfaringer, vi bærer med os. I vores fredelige hjørne af verdenskortet har vi i flere generationer været lykkeligt forskånet for krig, terror og voldsomme omvæltninger. Det er der al mulig grund til at være taknemmelig for. Det giver næring til håbet om, at livet vil os det godt.

Men sådan forholder det sig ikke for store dele af verdens befolkning. I mange lande bærer man helt andre erfaringer med sig. Senest har krigen i Ukraine, Gaza og Sudan tydeliggjort, hvor skrøbeligt livet kan være, og frataget millioner af mennesker enhver illusion om, at fremtiden er forudsigelig. Som en ukrainsk flygtning udtrykker det: Når der er krig i ens land, kan alt ske.

Samtidig minder kristne flygtninge os om, at det kristne håb ikke bygger på materiel velstand eller vished om fremtiden. I dette nummer af *Nyt på tværs* fortæller unge med flygtningebaggrund, hvordan kirken blev det sted, hvor de og deres familier fandt håb i udfordrende livssituationer. Her i Guds og menneskers nærvær erfarede de, at de ikke var alene. Her fik håbet næring. For den kristne kirke har til alle tider været et bedehus, hvor alle uanset livsbagage inviteres til at møde Gud og sætte ord på bekymringer, sorger, glæder og længsler.

I en turbulent verden er en vis grad af optimisme både godt og nødvendigt. Men kontrasten mellem danskeres optimisme og den globale virkelighed falder i øjnene, når verden hvert år i juni markerer FN's Flygtningedag og gør status på flygtnings vilkår og rettigheder. Ifølge UNHCR lever 36 millioner mennesker som flygtninge i et andet land. Hvordan sikrer vi, at også mennesker på flugt kan have tillid til fremtiden? Lad os sætte ord på håbet og vise verdens flygtninge, at de ikke er glemt.

På mange parametre går det godt i Danmark. Ufatteligt godt. Netop derfor har vi ressourcer og overskud til at tage imod flere flygtninge, hvad enten de kommer som kvoteflygtninge fra lejre ude i verden gennem FN eller selv finder vej til Europa. Lad os vove at lade os berøre og forstyrre af verdens nød, så noget af den danske optimisme afspejles i medmenneskelighed, respekt og medfølelse for mennesker, der har mistet alt.

Birthe Munck-Fairwood

Pinse på 40 sprog

Ved pinsens gudstjenester blev der læst og sunget på til sammen mindst 40 forskellige sprog i over 20 sognekirker ud over landet. De fleste læsere var herboende kristne flygtninge og migranter. Det viser en optælling foretaget af Tværkulturelt Center, der tidligere på året udsendte forslag til internationale islet i kirkerne pinsefejring. – ”Pinsen lægger jo i høj grad op til fællesskab på tværs,” siger sognepræst Michael Aaskov Hemmingsen fra Esajas Kirke på Østerbro, hvor gudstjenesten 2. pinse-dag blev fejret sammen med den islandske menighed, der låner kirken til månedlige gudstjenester.

International fredsgudstjeneste

Store Bededag dannede Møllevangskirken i Aarhus rammen om en fredsgudstjeneste, hvor flygtninge og migranter med tilknytning til kirken medvirkede, heriblandt kirkens to eritreanske ortodokse menigheder. Sognepræst Hanne Jul Jakobsen fortæller om baggrunden: ”Efter en konfliktfyldt tid havde vi behov for at lave noget positivt sammen. Derfor besluttede vi at holde en fælles fredsgudstjeneste, hvor vi kunne mødes i det kirkerum, som vi alle bruger, og være sammen om noget større. Teologisk ligger vi langt fra hinanden, men at bede, synge, læse fra Bibelen og tænde lys er noget, vi kan være fælles om. Det er enkle urkristne udtryk. Vi inviterede også ukrainere og kristne fra Mellemøsten, for når vi beder for fred, har vi nogle fælles erfaringer. Som kirke ville vi gerne vise vores sogn, at kirken kan rumme vores bekymringer og angst.”

Sommerlejr for nydanskere

I samarbejde med sognemenigheder afholder de kirkelige organisationer Indre Mission og Luthersk Mission igen i år en række sommerlejre for nydanskere, hvor flere hundrede frivillige står for en bred vifte af aktiviteter for børn og voksne i alle aldre. Herudover er folkekirken medarrangør af to sommerkonferencer på farsi i Mariager og Hillerød, hvor en iranskfødt anglikansk præst fra England er hovedtaler. Disse konferencer er et tilbud til nykristne flygtninge og asylansøgere fra Iran og Afghanistan om fællesskab og undervisning i den kristne tro og praksis på deres eget sprog, fortæller farsikoordinator og tovholder Naser Rezaeih.

INTERNATIONAL HARVEST
CHRISTIAN CENTER

Afrikansk migrantmenighed fejrer 30 år

International Harvest Christian Centre er en af Danmarks ældste afrikansk-ledede menigheder. I maj kunne menigheden, der startede som en bedegruppe i et privat hjem i 1994, fejre 30 års jubilæum. Det blev markeret med festgudstjeneste, reception, Youth Encounter og forbønssnat i København. Den pentekostale menighed blev grundlagt af præsteparret James og Claire Commey, der oprindeligt kommer fra Ghana og stadig leder menigheden. Læs interview med James Commey, der er uddannet agronom, i næste *Nyt på tværs*.

KORT NYT

Frihedskæmper blev præst

Integrationspris til 68-årig dansk-eritreaner

Den 68-årige dansk-eritreaner Josef Keleta fra Aarhus har modtaget Tværkulturelt Centers integrationspris Årets Krus – Årets Knus 2024. Prisen, der består af et krus, en kurv og et diplom, blev overrakt af tidligere sognepræst Inge With Johannesen på Tværkulturelt Centers forårskonference i København.

Josef Keleta kom til Danmark som flygtning i 1987 efter at have kæmpet i uafhængighedskrigen mod nabolandet Etiopien i 13 år. Han modtog prisen for en mangeårig indsats for at hjælpe unge eritreanere i Danmark med at finde fodfæste i et nyt land og genfinde den kristne tro, som mange har med fra hjemlandet.

Ved prisoverrækkelsen fortalte Inge With Johannesen glimt fra Josef Keletas livs- og trosrejse fra opvæksten i Eritrea som ortodoks præstesøn over ungdomsårene som soldat i en ateistisk sovjetdomineret oprørsgruppe til flugten til Danmark, hvor hans kone to år tidligere havde fået asyl. Siden fulgte mange erhvervsaktive år som buschauffør ved Aarhus Sporveje, indtil han i 2019 gik på efterløn. Efter en årrække i Danmark genfandt han sin kristne tro i pinsekirken, hvor han senere blev ordineret som præst for en eritreansk menighed. Som pensionist bruger han i dag sin tid på at give unge eritreanere større viden om kristendommen og hjælpe dem ind i lokale fællesskaber, hvor de kan støtte hinanden.

”Du har en lang livs- og trosrejse bag dig, som har givet dig sår på sjælen og mange både smertelige og brugbare erfaringer. Din barnetro er blevet til et voksent menneskes levende tro, og i dag er du et forbillede for unge flygtninge fra Eritrea, der kommer til dig med deres problemer, for du har den sjældne egenskab, at du kan lytte tålmodigt til alle mennesker - også dem, der har andre meninger og vinkler på livet,” lød det fra Inge With Johannesen.

De seneste år har Josef Keleta været ulønnet fuldtidspræst i migrantmenigheden Bethel Church Denmark, der holder ugentlige gudstjenester i Citykirken i Aarhus og fem andre byer og derudover regionale fællesskabsweekender. Selv er han i moden alder ved at afslutte en bacheloruddannelse i teologi fra Bethel Bible College i London. At han ville få en pris for sit virke som præst og mentor for en generation af unge eritreanere, der er kommet hertil siden de store flygtningestrømme i 2015, havde han ikke forestillet sig.

– Det var en stor overraskelse. At arbejde for Gud er en hjertesag for mig og noget, jeg gør frivilligt og med glæde. Men det er dejligt at opleve, at det, man gør, bliver værdsat. Det betyder meget. I den danske menighed i Citykirken havde de læst om prisen og kom hen og ønskede mig til lykke. Jeg blev meget glad.

– *Hvad er det vigtigste, der er sket i dit liv?*
At jeg den 24. november 2002 sagde ja til Jesus. Min far var præst i den ortodokse kirke, så jeg havde lært mange ting om Jesus, men jeg kendte ham ikke som min frelser på samme måde, som jeg gør i dag. Tre år tidligere var min kone begyndt at komme i pinsekirken (i dag Citykirken). Hun havde altid haft et indre liv med

Gud og var kommet igennem krigen uden at miste sin tro. Da hun fandt pinsekirken, kunne jeg mærke, at hun blev rigtig glad. Og lige så stille begyndte Gud også at arbejde i mig. En morgen havde jeg en drøm, hvor jeg gik langs en flod en dejlig solskinsdag. I drømmen blev jeg taget med ud i floden af en, der holdt mig, indtil jeg selv begyndte at svømme. I dag er jeg overbevist om, at det var Jesus. Nogle dage senere havde jeg en anden drøm, hvor et kors blev tydeligere og tydeligere og begyndte at udsende et varmt lys. Ikke alle drømme er fra Gud, men det var drømme, der for mig var meget betydningsfulde. Jeg begyndte at læse i Bibelen og gå i kirke, og efterhånden forstod jeg mere og mere.

– *Hvilke tanker gør du dig om fremtiden?*
Så længe jeg kan, vil jeg tjene Gud i kirken og prøve at hjælpe de unge til at forstå mere om deres tro. Jeg håber, at jeg kan fortsætte som præst nogle år endnu, men så vil jeg overgive ledelsen til næste generation, så de kan bruge de gaver, Gud har givet dem. Det er de unge, der skal føre kirken videre. I dag har mange travlt med arbejde, familie og små børn. Men de ved godt, at de har brug for Gud og hinanden. Jeg tror, at de vil kunne magte opgaven.

Eritreanere i Danmark
Alle af eritreisk herkomst: 8.222
Heraf danske statsborgere: 352
Født i Danmark: 2.652
Danmarks Statistik 2024

– *I mange lande har eritreanske eksilmiljøer været præget af konflikter de seneste år. Hvilke råd giver du eritreanere i Danmark?*

For mig er det vigtigt at forklare de unge, at vi mennesker ikke kan blive enige om alt. Vi har forskellige meninger. Det er ikke forkert at være uenige. Nogle er modstandere af regeringen. Andre ser tingene på en lidt anden måde. Men det er fuldstændig forkert og uacceptabelt, når folk begynder at slås, fordi de er uenige. Jeg har selv mange følelser for mit land. Jeg tilhører den generation, der kæmpede for at befri Eritrea fra Etiopien og skabe en fremtid med demokrati og retfærdighed for alle. Det første lykkedes. Det andet lykkedes ikke. Men jeg elsker stadig mit land og mit folk. I kirken er vi samlet om de ting, vi er enige om, ikke om politik. I Guds hus er vi alle lige. Kirken er for os alle sammen. Jeg ønsker at være præst for alle, lytte til alle og favne alle. *BMF*

JOSEF KELETA

- Født 1956 i Eritrea og soldat i Eritrean Liberation Front frem til flugten i 1987.
- Uddannet elektroniktekniker; tidligere buschauffør. Ordineret i Citykirken i Aarhus og præst i Bethel Church Denmark.
- Gift med pædagog Sara Ghebre; fire voksne børn og fem børnebørn.
- Bor i Trige ved Aarhus.

Kirken gav os håb

Ung kurdisk familie ventede på asyl i otte år

Hvordan påvirker det en ung familie at tilbringe mange år i uvished på danske asylcentre? Shirin Zahmatkesh har mange tanker og leder stadig efter de rigtige ord. Måske vil hun aldrig kunne svare. De mange år i en parallelverden i det danske asylsystem med daglige ydmygelser og oplevelsen af at være uønsket vil altid være en del af familiens historie. Men det er vigtigt for hende at understrege, at da livet var allersværest, var det i kirken, at de fandt håb og fik styrke til ikke at give op.

Den 10. maj 2023 vil altid stå som en skelsættende dag for den kurdiske familie. Den dag valgte Flygtningenævnet at omgøre de to tidligere afslag og give familien asyl. Efter otte år på danske asylcentre kunne de begynde et nyt liv i egen lejlighed i Store Heddinge på Stevns.

– Vi sagde bare *tak Gud, tak Gud*. I mange år havde vi hver dag været bange for, at Danmark ville sende os tilbage til Iran. Nu behøvede vi ikke at være bange længere. Vi kunne give vores børn et normalt liv i et fredeligt land uden krig og dårlige ting, siger Shirin Zahmatkesh, mens datteren Havin (4) og sønnen Makwash (2) kappes om hendes opmærksomhed.

Otte tabte år

Et år senere fylder den lange ventetid stadig i sind og tanker, men Shirin Zahmatkesh har besluttet, at fortiden ikke skal have lov til at overskygge fremtiden. Hun vil ikke bruge sit liv på at være bitter.

– Jeg prøver ikke at tænke for meget på fortiden. Det ændrer ikke noget at tænke. Det sværeste er, at jeg hele min ungdom har været adskilt fra mine forældre og søskende på grund af den politiske situation i Iran, og fordi Danmark ikke troede på os, når vi fortalte, at det var farligt for os at rejse tilbage. I mange år så jeg ikke min familie. Den tid kommer aldrig igen. Det skal jeg leve med.

Hun understreger, at hun ikke er vred – hverken på Danmark eller Iran. Men somme tider kan hun mærke, at hun er ked af det.

– Jeg har tabt otte år i Danmark. Hvis vi havde fået opholdstilladelse efter et år, havde jeg måske været sygeplejerske eller socialrådgiver i dag, haft et job og tjent mine egne penge. Men som afviste asylansøgere måtte vi ingenting. Ingen skole, ingen praktik. Vi skulle bare blive hjemme. Selvfølgelig er det ikke for sent i dag, men jeg kunne have været et andet sted i mit liv.

– Vejen til et normalt liv i Danmark har været meget lang for os. Da vi første gang fik endeligt afslag på asyl, blev vi flyttet til et udrejsecenter, hvor vi fik at vide, at det ikke var farligt for os i Iran, og at vi bare kunne rejse hjem, selv om vi var bange. Vi havde ingen penge. Ingenting. Efterhånden fik vi to børn. Vi tænkte meget på, hvad der skulle blive af os og vores børn. Men vi opgav aldrig håbet. Jesus gav os håb. Vi vidste, at Gud var vores far og havde omsorg for os, fortæller Shirin Zahmatkesh.

Døbt i Sønderjylland

Som mange iranske asylansøgere kendte familien ikke noget til kristendommen, da de kom til Danmark i 2015.

– I vores land vælger man ikke sin religion. Alle skal være muslimer. Derhjemme var jeg yarsani*, der var min families religion, men alle andre steder skulle jeg lade som om jeg var shiamuslim. Som barn tænkte jeg meget over livet og følte ikke rigtig, at jeg hørte til noget sted.

– Da vi kom til Danmark, blev vi sendt til et asylcenter, der lå nabo til en kirke. I Iran kan man ikke bare gå ind i en kirke og undersøge kristendommen. Jeg hørte kirkeklokkerne og blev nysgerrig. Hvad mon der foregik i en kirke? Sammen med andre iranere fra centret begyndte jeg at komme lidt i kirken. Det var en god oplevelse. Jeg fik også en bibel på farsi og begyndte

Da Shirin Zahmatkesh og Mehrdad Alimoradi for 11 år siden flygtede fra hjemlandet Iran på grund af politiske problemer, var de unge og nygifte. Efter to år i Tyrkiet kom de i 2015 til Danmark, hvor de året efter fik afslag på asyl. Fremtiden blev sat på pause indtil sidste år, da Flygtningenævnet genåbnede sagen og gav opholdstilladelse til familien, der i mellemtiden var konverteret til kristendommen og nu også omfattede to børn. Da havde de ventet i otte år. I dag har den kurdiske familie opbygget et nyt liv i Store Heddinge på Stevns. I dette interview fortæller Shirin Zahmatkesh, 28-årig mor til to og tidligere kickboxer, om bevidst at se fremad og lære at leve med fortiden.

at læse. Da vi senere blev flyttet til et center i Sønderjylland, fandt jeg en anden kirke. På det tidspunkt havde vi fået afslag på asyl, og vores situation var meget dårlig. I kirken bad de for os, selv om de ikke kendte os. Det rørte mit hjerte. Jeg begyndte at gå til undervisning i kirken, og efter halvandet år i Danmark valgte jeg at skifte religion og blive døbt, fortæller hun.

Når Shirin Zahmatkesh ser tilbage, er hun ikke i tvivl om, at dåben forandrede hendes liv.

– Selv om vi stadig var i en meget svær situation, var vi ikke længere alene. Jesus var sammen med os. Når jeg snakkede med min mor i Iran, kunne hun mærke, at jeg var blevet roligere og gladere. Hun kendte ikke kristendommen, men hun var glad for, at jeg havde fundet min vej, og respekterede mit valg.

– I de år, vi boede på udrejsecentre, var kirken vores faste holdepunkt. Det var det eneste, vi havde. Når en kirke sendte en bus og inviterede os til gudstjeneste, samledes alle de kristne familier. Vi glædede os rigtig meget. I den svære tid var kirken der for os. Vores kristne venner støttede os meget. Det vil vi aldrig glemme.

Travl hverdag

Selv om hun aldrig har gået på sprogskole, har Shirin Zahmatkesh længe talt flydende dansk.

– Da vi fik asyl, ville kommunen sende mig på sprogskole. Men jeg forklarede, at vi havde været her i mange år, og at jeg selv havde lært dansk. Jeg fik lov at gå til eksamen i Dansk 2 uden at have gået på sprogskole – og bestod, fortæller hun med et smil og tilføjer, at hun netop har afsluttet dansk og matematik i 9. klasse og til august begynder på grunduddannelsen som sosuhjælper.

– Senere kan jeg gå videre og blive sosu-assistent. Og måske en dag sygeplejerske. Lige nu har vi megatravlt med uddannelse og praktik og to børn i børnehaven. Mehrdad går på sprogskole, er ved at tage buskørekort og arbejder også på et plejehjem. Men efter alle de år, hvor vi ikke måtte noget, er det meget bedre sådan. Vi kan godt klare det. Og så er det et

mirakel, at vi fik vores egen lejlighed med det samme og ikke skulle vente på et lille værelse i en midlertidig bolig som mange andre, når de får asyl. Vi var meget heldige.

Læser børnebibelen

Hun er sikker på, at hun altid vil holde fast ved den kristne tro, selv om familiens livssituation i dag er meget anderledes end dengang, da hun som ung 19-årig asylansøger blev døbt i en sønderjysk landsbykirke.

– Jeg vil aldrig opgave min tro. Med årene er min tro blevet en stadig større del af mig. Lige nu handler det om at fortsætte mit liv. Jeg er mor til to sunde og raske børn. Mit hjerte er blevet meget stort. Vi prøver at give vores børn et godt liv, og det vigtigste er, at de vokser op med den kristne tro. Herhjemme læser vi

i børnebibelen og beder sammen med dem. Vi vil også gerne finde en børnekirke, hvor de kan lære mere om kristendommen. Det er ikke så let i en dansk kirke, hvor der kun er ældre mennesker og ingen andre familier med børn. Alle kigger på os, når børnene er urolige. Somme tider tager vi ind til København til internationale gudstjenester, hvor der er andre børn. Vores børn skal have troen med. I Danmark har vi frihed til at gå i kirke. Det betyder bare så meget, når man kommer fra Iran.

Om få uger fylder Havin fire år. "Mor, du skal lave en fødselsdagskage til mig som en sommerfugl," siger hun forventningsfuldt. Shirin ler. "Selvfølgelig," siger hun. Det er sommer, og i lejligheden i Store Heddinge går livet videre. **BMF**

* Yari-religionen: Kurdisk religion grundlagt i Iran i det 14. århundrede.

Iranere i Danmark

Alle af iransk oprindelse: 25.993
Heraf danske statsborgere: 12.673
Født i Danmark: 5.112
Danmarks Statistik 2024

“ Jeg prøver ikke at tænke for meget på fortiden. Det ændrer ikke noget at tænke.

Shirin Zahmatkesh, flygtning fra Iran

Foto: BMF

“ Jeg ønsker bare, at mine børn må vokse op uden krig og dårlige ting.

Shirin Zahmatkesh, flygtning fra Iran

Musik og fællesskab

Afrikansk menighed i Brøndby har fokus på de unge

For et år siden startede Enock Nshuti sin egen virksomhed som digital konsulent. Sideløbende er den 35-årige softwareudvikler og far til tre præst i en migrantmenighed i Brøndby, hvor han i 10 år virkede som ungdomspræst. Som mange i menigheden er han opvokset i Danmark i en familie med afrikanske rødder og har let ved at forstå de unge, der vokser op her med flere kulturer. Og dem er der en del af i den afrikanske menighed.

– Hos os kan de unge spejle sig i andre med samme baggrund. Det er vigtigt, når de skal finde ud af, hvem de er i et land, hvor de med deres familiehistorie altid vil være anderledes, forklarer han.

Selv voksede han op i Virum nord for København. Forældrene var flygtninge fra Rwanda, og han husker tydeligt oplevelsen af ikke helt at høre til noget sted.

– Der hvor vi boede var der ikke mange, der lignede mig. Somme tider oplevede jeg ubehagelige ting. Det fik mig til at søge væk og opsøge nogle, der lignede mig. Dem fandt jeg blandt andet i en rwandesisk menighed, hvor mine forældre begyndte at komme, da jeg var 11 år. Vi børn blev også inddraget, og jeg blev hurtigt en del af kirkens band og lærte at spille et instrument. I alle mine teenageår kom jeg i mine forældres menighed. Der havde jeg mine venner. Musikken styrkede vores fællesskab, men troen blev først personlig for mig senere,

da jeg lærte mere. Sådan tror jeg også, at mange unge har det i dag, siger han.

Ungdomspræst

Enock Nshuti byder indenfor i den moderne lejlighed i et nybygget boligområde i Hedehusene, hvor han bor sammen med hustruen Gloria og parrets tre børn på otte, fire og et år. At være præst sideløbende med fuldtidsarbejde og familieliv kræver sit og betyder en fuld hverdag.

– Vi har da ret travlt, men både min kone og jeg er vant til meget kirkearbejde. Det giver rigtig god mening for os. I kirken er vi et lederteam, der skiftes til at prædike. Vi har jo alle fuldtidsjobs ved siden af. Og der skal også være tid til børnene og deres interesser.

– Det var min kones far, der i sin tid startede vores kirke, så hun er vokset op med kirkegang hver søndag og har i mange år ledet kirkens gospelkor, der synger til alle gudstjenester og også tager ud og giver koncerter. Selv begyndte jeg først at komme i vores kirke, da jeg lærte min kone at kende for 15 år siden. Der fik jeg hjælp til at finde ud af, hvad jeg egentlig troede på, forklarer Enock Nshuti. At han en dag ville blive præst, var ikke en del af fremtidsplanerne.

– Det var ikke noget, jeg opsøgte. I min svigerfars kirke fik jeg et fundament for troen, som jeg siden har bygget videre på. Der var mange unge i kirken, så der var brug for nogen, der kunne være et forbillede for den næste generation. Af en eller anden grund fik de unge en særlig tillid til mig, så da den tidligere ungdomsleder rejste, begyndte jeg over tid at blive omtalt som ungdomspræst. Efter en årrække mente min svigerfar som seniorpræst, at tiden var inde til et generationsskifte, og i marts blev min kone og jeg indsat som præstepar. I alt var vi en gruppe på seks nye ledere. Jeg tror ikke, at jeg skal læse teologi i seks år på universitetet, men jeg følger en norsk online uddannelse i teologi og ledelse, for det er vigtigt for menigheden, at jeg dygtiggør mig.

Kaldet af Gud

Enock Nshuti er stadig ved at vænne sig til sin nye rolle.

– Det er et stort ansvar at være præst for en menighed. Men Gud har kaldet os, og siden vi blev indsat, har vi fået en masse positiv feedback. Det giver mig håb at vide, at Gud vil noget med vores tjeneste. Der er noget, der skal høstes. Jeg har altid kæmpet med usikkerhed og følelsen af ikke at være god nok, men jeg er kaldet på trods af mine svagheder. Jeg er meget taknemmelig

Hvordan bliver kirken attraktiv for unge dansk-afrikanere, der er vokset op her? I den afrikanske menighed Church on the Rock i Brøndby hedder opskriften musik, fællesskab, hverdagsnær forkyndelse og et aktivt gudstjenesteliv, hvor de unge har opgaver og ansvar. Og så taler vi et sprog, som de unge forstår, siger Enock Nshuti, der sammen med hustruen Gloria er præst i den pentekostale menighed, der blev grundlagt i 1998.

ENOCK NSHUTI

- Født 1989 i Uganda. Kom til Danmark som fireårig gennem familiesammenføring.
- Uddannet softwareudvikler. Leder virksomheden Undivided Studio. Præst i Church on the Rock. Fjernstudier ved Høyskolen for Teologi og Ledelse i Oslo.
- Gift med Gloria Namatovu Nshuti, der er civilingeniør i farmateknologi. Tre børn på 8, 4 og 1 år. Bor i Hedehusene.

Foto: BMF

“ Vi har et særligt fokus på de unge og prøver aktivt at opsøge dem der, hvor de er.

Enock Nshuti
Præst i Church on the Rock

Nyt om navne

NYE BESTYRELSESLEDERE

Elizabeth Padillo Olesen (68) er født på Filippinerne og uddannet teolog og folkeskolelærer. Hun er tidligere tværkulturel kirke- og kulturmedarbejder i Simon Peters Kirke i Kolding, hvor hun var med til at opbygge et internationalt fællesskab. Hun er gift med Jens Christian og bor i Christiansfeld. Parret har fire voksne børn.

Wamwati Karuri er sogne- og ungdomspræst ved Skovlunde Kirke. Han er opvokset på Østerbro med kenyanske forældre, oprindelig katolik og uddannet teolog på Filippinerne, inden han i 2020 blev cand.theol. fra Københavns Universitet. Gift med filippinskfødte Hazel og bor på Østerbro. To sønner på 11 og 17 år.

TAK TIL TIDLIGERE FORMAND

Tidligere sognepræst Inge With Johansen har efter 25 år i Tværkulturelt Centers bestyrelse, heraf en årrække som formand og næstformand, valgt ikke at genopstille. Hjertelig tak for de mange års helhjertede engagement for at bringe alle dele af folkekirken i spil i Centrets arbejde. Inge With Johansen vil fremover være tilknyttet Centret som frivillig konsulent.

Danske deltagere er meget velkomne.

InspirationsDage for migrantpræster

Mød præster og ledere fra Danmarks migrantmenigheder

Brogården, Middelfart
8.-10. august

Mere info: Kontakt
Tværkulturelt Center

Fra Kyiv til Holstebro

Ortodoks præstefamilie siger tak til Danmark

Yevhen Martyniuk kendte ikke meget til Danmark, da han i foråret 2022 blev kontaktet af biskoppen for den ukrainsk ortodokse kirke (UOC) i Kyiv og spurgt, om han kunne tænke sig at betjene en ukrainsk menighed i Holstebro. Efter Ruslands invasion af Ukraine var der opstået et ønske blandt en gruppe herboende ukrainere i Midtjylland om at få en ukrainsk ortodoks præst til Danmark. Et kort besøg hos den nystartede menighed overbeviste den 42-årige præst og tidligere TV-producer om, at det var ham, Gud kaldte til at rejse til Danmark. I dette interview fortæller han og familiens ældste søn Kyrlyo Martyniuk om de første to år i Danmark.

Yevhen Martyniuk byder velkommen ved indgangen til det tidligere sygehuskapel i Danmarksgade i Holstebro og finder nøglen frem. Det nedlagte kapel blev for to år siden overdraget til en nystartet ukrainsk ortodoks menighed, der har indrettet det enkle hvidmalede rum med en nybygget ikonostase, læsepulte, ikoner, broderede tæpper og sandfæde med gule vokslys. Mens præstens 20-årige søn Kyrlyo henter kaffe og kiks i det lille køkken, skifter Yevhen Martyniuk til sort præstedragt. – Af hensyn til fotografen, siger han med et lunt smil.

I dag er det godt to år siden, at den ukrainske præstefamilie kom til Holstebro. Inden krigen havde familien en travl hverdag, hvor Yevhen Martyniuk i en periode arbejdede som præst og TV-producer i dagtimerne og som pizzabager om aftenen. Men så kom krigen og vendte op og ned på alt.

– Vi flygtede til Italien og vidste ikke, hvad der ville ske med os. Efter et par måneder blev jeg kontaktet biskoppen i Kyiv, der kendte mig og vidste, hvor jeg var. Han fortalte, at en lille menighed i Danmark manglede en præst. Jeg skulle forsøge mig selv, for menigheden kunne ikke betale løn. Jeg oplevede det som et kald både fra Gud og fra mennesker, og i maj 2022 rejste jeg til Danmark sammen med min familie, fortæller han.

At Yevhen Martyniuk en dag ville blive præst stod ikke skrevet nogle steder, da han blev født i Ukraine i 1982. Det var i Sovjettiden, hvor det ikke var velset at gå i kirke, og hjemmet var ikke religiøst.

– Min bedstemor tog mig somme tider med i kirke, men længerevarende kontakt med kirken fik jeg først som universitetsstuderende, da min musiklærer opfordrede mig til at synge i kirkekor. Det var nyt og meget interessant for mig. I kirken mødte jeg troende mennesker og begyndte at lytte til, hvad præsten sagde. Omkring den tid mødte jeg også min kone, der var troende. Noget begyndte at vokse frem i mig.

– Da jeg senere fik arbejde som producer på en privat kristen TV-kanal, havde jeg mange dybe samtaler med præster og biskopper og begyndte at hjælpe i kirken som sanger og læser ved de daglige gudstjenester. Her mærkede jeg for første gang et ønske om at tjene Gud i kirken. Jeg startede som diakon, og efter otte år var jeg klar til at blive ordineret.

Han har aldrig fortrudt, at han fulgte kirkens kald og blev præst.

– Som præst får jeg lov at tjene Gud gennem gudstjenester og kirkens liturgi. Det er en daglig glæde. I Danmark kan jeg hjælpe ukrainere, der har brug for en præst. Jeg kommer fra et land i krig og ved, at kun Jesus kan give mennesker håb. Som præst er det min opgave at give Bibelens ord videre til min menighed. Selv har jeg ikke så mange ord. Siden jeg kom til Danmark, har jeg døbt over 100 børn. Det er en stor glæde. Det betyder meget for ukrainske forældre at få deres børn døbt og velsignet i den kirke, de kender hjemmefra.

“ Når der er krig i ens land, kan alt ske. Foreløbig planlægger jeg at studere i Danmark.

Kyrlyo Martyniuk, 20 år

Da præstefamilien ankom til Holstebro for godt to år siden, var den ukrainske menighed stadig i opstartfasen. Men snart efter blev der indgået en aftale om at låne det tidligere sygehuskapel til gudstjenester, og sammen med menigheden gik Yevhen Martyniuk i gang med at indrette kapellet til kirkerum.

– Til den første gudstjeneste havde vi kun to stole

og et bord. Men folk kom. I dag er vi omkring 50, når vi har gudstjeneste hver anden søndag, og til jul og påske har vi været op til 130. Vi har også søndagsskole for børnene. Omkring halvdelen af menigheden er flygtninge og den anden halvdel fastboende ukrainere. Det betyder, at de, der har været her i mange år, kan støtte de nykomne med hjælp og gode råd. Ukrainere i Danmark bør spredt over et stort område og har brug for at mødes. Kirken styrker vores sammenhold. Der er krig i vores land, og vi har brug for sammen at bede for fred. Vi sender også tøj og nødhjælp til Ukraine og indsamler udstyr til vores soldater, der kæmper ved fronten, fortæller Yevhen Martyniuk, der hver anden søndag også holder gudstjeneste i Højbjerg/Elsborg og en gang om måneden i Aalborg.

Efter to år i Holstebro er den ukrainske præst taknemmelig for, at han fik mulighed for at komme til Danmark og hurtigt fandt et arbejde, så han kan forsørge sin familie.

– Jeg takker Gud. Og jeg siger tak til Danmark, fordi Danmark støtter Ukraine og hjælper ukrainere her. Det betyder vældig meget for mig. Vi kan også mærke, at folkekirken virkelig gerne vil støtte ukrainske flygtninge. Det varmer vores hjerter. Vi drømmer om en dag at få vores egen kirke, men lige nu har vi det godt her. Og Gud er trofast. Han vil finde et sted til os, når hans tid kommer.

Kyrlyo Martyniuk er 20 år og familiens ældste søn. I Ukraine nåede den sprogbegavede præstesøn at afslutte gymnasiet, inden krigen brød ud. Efter to år i Danmark taler han flydende dansk og starter til efteråret på et GIF kursus, der giver mulighed for at søge ind på et dansk universitet.

– Hvis jeg selv får lov at bestemme, vil jeg meget gerne læse lingvistik. Men foreløbig har vi kun opholdstilladelse til marts 2025. Jeg var heldig, at jeg efter kun en enkelt jobsamtale fik arbejde en måned efter, at vi var kommet. Det gjorde det lettere for mig at lære sproget, forklarer han på fejlfrit dansk.

– Inden krigen boede vi lidt uden for Kyiv i et hus, min far selv havde renoveret. De fleste søndage gik vi i kirke. I søndagsskolen var der forskellige aktiviteter for børn, og til jul og påske opførte vi små skuespil over bibelske historier. Det syntes vi var virkelig spændende. I Danmark er jeg begyndt at synge i kirkens kor, der manglede sangere. Vi synger tostemmigt, som man gør i vores kirke. Men selv om jeg kendte alle sangene fra Ukraine, tager det tid at få det til at blive godt. Heldigvis har jeg gået i musikskole i Ukraine og kan læse noder.

Han lægger ikke skjul på, at det har været en stor omvæltning for hele familien at komme til Danmark.

– Vi rejste meget hurtigt – allerede den anden dag efter at krigen var brudt ud. Det var ikke en nem beslutning for mine forældre, men det var meget farligt tæt på vores by. Vi var meget bange. Heldigvis kom vi ud. Først troede vi, at vi kunne rejse til en anden region, men krigen var overalt. Derfor flygtede vi videre til Italien.

– Selvfølgelig savner jeg mit land og mine venner. Vi var nogle unge, der havde det rigtig godt sammen og sejlede i kajak, cyklede og tog på vandreture. I dag er vi spredt i mange lande. I Danmark er der meget, der er fuldstændig anderledes end i Ukraine – som det politiske system. Andet er lidt det samme, men på en anden måde. For vi er jo alle mennesker, siger han.

“ Siden jeg kom til Danmark i 2022, har jeg døbt over 100 børn. Det er en stor glæde.

Yevhen Martyniuk
Ortodoks præst og flygtning

– Når der er krig i ens land, kan alt ske. Men foreløbig planlægger jeg at studere i Danmark. Det vigtigste er, at jeg har min kristne tro. Jesus Kristus betyder alt for mig. I kristendommen kan jeg se sandheden om Gud og menneskelivet. Alt andet er mindre vigtigt. **BMF**

YEVHEN MARTYNIUK

- Født 1982 i Kyiv i Ukraine. Kom til Danmark i maj 2022 med sin familie.
- Ordineret som præst i 2017. Tidligere balletdanser, danseinstruktør, TV-producer og pizzabager. Arbejder i en industrivirksomhed og går på sprogskole.
- Gift med Inna Martyniuk. Fem børn på 20, 18, 14, 10 og 2 år. Bor i Tvis ved Holstebro.

Fotos: BMF

“ Jeg kommer fra et land i krig og ved, at kun Jesus kan give mennesker håb.

Yevhen Martyniuk

Ukrainere i Danmark

Alle af ukrainsk herkomst: 44.811
Heraf danske statsborgere: 2.629
Heraf født i Danmark: 4.089
Danmarks Statistik 2024

Den Ukrainsk Ortodokse Kirke (UOC)

Var tidligere Ukraines eneste ortodokse kirke under den russisk ortodokse kirke. Kirken brød officielt med Moskva-patriarkatet i maj 2022. Har i dag tre præster i Danmark. Siden Ukraines selvstændighed i 1991 har ortodokse kristne i Ukraine været splittede mellem flere forskellige kirker.

Mød præsten

Ambassadepræsten fra Reykjavik

– Hvorfor kom du til Danmark?

Da den islandske kirke for fire år siden manglede en fastboende præst til menigheden i København, søgte jeg stillingen. Min kone og jeg havde længe talt om, at vi godt kunne tænke os at bo i udlandet i en periode. Vi var for nylig kommet igennem en svær periode med flere dødsfald i den nærmeste familie, så vi havde brug for at opleve noget nyt. Som præst for den islandske menighed er jeg lønnet af den islandske kirke og tilknyttet den islandske ambassade som ambassadepræst.

– Hvad har formet din kristne tro?

I mit barndomshjem talte vi ikke så meget om tro, men min mor sang i kirkekor, og ind imellem var jeg med hende i kirke. Jeg var også meget aktiv i spejderbevægelsen. At jeg valgte at læse teologi handlede mere om interesse end personlig tro. Men undervejs skete der noget. Jeg blev bedt om at undervise børn og konfirmander i en nærliggende kirke, hvor jeg også blev involveret i kirkens diakonale arbejde. Herigennem voksede noget frem i mig. Lad mig kalde det en dybere kontakt med Gud.

– Hvorfor blev du præst?

Da jeg startede på teologistudiet, var det ikke med henblik på at blive præst. Men så blev det pludselig det rigtige. Åndeligt kan man sige, at jeg blev ledt til det. Jeg var meget interesseret i etik og sjælesorg og ville gerne arbejde med mennesker. Som 26-årig fik jeg min første præstestilling i en forstadskirke i Reykjavik.

– Hvor finder du håb som præst?

Mit håb er blevet stærkere med alderen. Jeg har fået større tillid til Gud. Tidligere havde jeg meget behov for at have kontrol over ting, men med årene er det blevet lidt lettere at give slip og lægge bekymringer til side. Det er noget med en tro på, at hvad så end der sker, vil jeg kunne klare det, så længe Gud vil, at jeg skal være her på jorden.

– Hvad er du taknemmelig for?

Jeg er taknemmelig for min familie og min opvækst. For helbred og sundhed – fysisk, psykisk og åndeligt. Jeg er taknemmelig for mine medarbejdere på ambassaden, hvor jeg er en del af et team. At huske at sige tak er noget af det vigtigste i livet.

– Hvad giver dig glæde?

Jeg bliver glad, når så mange i vores menighed er villige til at bidrage uden at forvente at få noget igen. Jeg finder også glæde i at være fysisk aktiv – både den daglige træning, hvor jeg kobler af og bare er til stede i øjeblikket, og mine daglige cykelture fra Valby til Christianshavn. Og så er det en meget stor glæde at se mine døtre vokse op og blive unge voksne. Jeg er meget privilegeret.

SIGFÚS KRISTJÁNSSON

- Født 1975 i Reykjavik i Island.
- Cand.theol. fra Islands Universitet 2001. Kandidatgrad i Pastoral Care 2012.
- Sognepræst i Hjallaprestakalli i Kópavogur 2002-2017. Projektleder i uddannelse og diakoni 2017-2020.
- Islandsk præst i Danmark siden 2020 med titel af ambassadepræst.
- Gift med Ardis Fridriksdóttir, der er specialpædagog. To døtre på 16 og 19 år. Bor i Valby.

Den islandske menighed i København

Evangelisk-luthersk menighed grundlagt 1979. Har egen præst, der også er ambassadepræst med kontor på den islandske ambassade. Præstens løn betales af den islandske kirke. Månedlige gudstjenester i Esajas Kirke på Østerbro med 50-70 deltagere. I 2024 blev 14 islandske unge konfirmeret.

OPSKRIFT

Duften af sommer

Ukrainske pampushky minder Natalia Pylypenko om barndommens sorgløse somre

Når den ukrainske violinist Natalia Pylypenko tænker tilbage på barndommen i Ukraine, husker hun med særlig glæde de lange sommerferier hos bedsteforældrene ude på landet, hvor hun tilbragte to måneder hver sommer. Blandt de mange lækkerier fra bedstemorens køkken var de traditionelle søde ukrainske pampushky (doughnuts), der blev serveret som dessert efter en familiemiddag.

Fortalt til Ann Juul Kjestrup og BMF

Min familie har vi tradition for gamle familieopskrifter. Min bedstemor lavede både *pampushky* som madbrød med hvidløg og som søde boller med indbagte friske bær eller marmelade. Opskrifterne er gået i arv fra min bedstemor til min mor, der igen har givet dem videre til mig.

Min bedstemor var fantastisk i køkkenet. Hun var meget talentfuld og arbejdede som tysklærer samtidig med, at hun passede hjemmet. Hun var født i 1916, året før den russiske revolution, og oplevede, at hendes familie mistede alt. Siden gennemlevede hun flere krige, inden hun døde i 2000. Men trods de mange omvæltninger og usikre tider formåede hun at bevare en indre glæde. Hun troede på Gud og var meget musikalsk, spillede guitar og gik ofte rundt i huset og sang.

Jeg husker med glæde tilbage på min barndom, hvor mine søskende og jeg tilbragte alle sommerferier hos min bedstemor, der boede i en landsby fire timers kørsel fra Kyiv. Til daglig boede vi i en lejlighed i Kyiv, så somrene på landet i min bedstemors hus omgivet af en stor frodig have står for mig som noget helt særligt. På varme sommerdage samlede hun vores store familie omkring et veldækket frokostbord, hvor første ret altid var rødbedesuppen *borscht*, der blev serveret med hjemmelavede hvidløgspampushky. Tidligt om morgenen gav hun og min mor sig i kast med forberedelserne i det store køkken med brændeovn, mens vi børn blev sendt ud i haven for at lege. Jeg husker stadig de lifflige dufte fra køkkenet og den varme følelse af glæde og fællesskab, når hele familien sad sammen og spiste den lækre suppe efterfulgt af boghvedegrød med kylling og til dessert nybagte søde pampushky fyldt med friske kirsebær eller blåbær fra haven.

Også min mor lavede somme tider pampushky. Når jeg kom hjem fra skole om eftermiddagen, skete det, at jeg blev mødt i døren af den forførende duft af de søde frisklavede pampushky fyldt med bedstemors hjemmelavede *varennnya* (marmelade). Så fik jeg lov straks at gå ombord i lækkerierne.

Da jeg blev ældre, betroede min mor mig bedstemors opskrifter. Når jeg selv laver pampushky og duften breder sig i stuen, genkalder jeg stadig disse næsten magiske øjeblikke i min barndom, der fyldte vores hjertes med lykke.

I dag er alt forandret. Vores land er i krig, og jeg har ikke set min familie i to år. Vi er taknemmelige for, at vi er i sikkerhed i Danmark, og at jeg kan undervise i musik og spille i orkestre her. Men mit hjerte er i Ukraine. Min søn og min bror venter på indkaldelse til militærtjeneste. Min søsters mand blev indkaldt for nylig og er allerede taget afsted. Hver dag frygter jeg at få dårlige nyheder. Vi ønsker bare, at krigen må slutte. I dag tænker vi, at vi måske kan hjælpe vores land bedre ved at arbejde i Danmark og sende penge hjem end ved at rejse tilbage. Men vi ved ikke, hvor længe

vi får lov at blive her. Som ukrainere ved vi aldrig, hvad der kan ske i morgen. Men Gud ved. Og Gud vil hjælpe os. Når jeg tager min violin eller finder en af min bedstemors opskrifter og går i gang i køkkenet, kan jeg en kort tid mærke glæden igen.

Søde pampushky (15 stk.)

INGREDIENSER

Dej: 2,5 dl mælk, 30 g gær, 500 g mel, 50 g blødt smør, 100 g sukker, 1 tsk salt, 2 spsk appelsinsaft, 4 æggeblommer, 1 æg, 1 tsk vanilje og revet skræl af en appelsin. - Til friturestegning: Ca. 5 dl olie. De færdige pampushky drysses med flormelis.

Fyld: 250 g marmelade eller 250 g friske kirsebær eller blåbær.

SÅDAN GØR DU

Lun mælken. Opløs gæren i den lune mælk sammen med 2 spsk sukker og 2 spsk mel. Lad blandingen stå lunt et par minutter. Pisk det bløde smør, salt og resten af sukkeret sammen med 4 æggeblommer. Bland alle ingredienser og ælt til dejen er elastisk. Lad dejen hæve en time til dobbelt størrelse.

Ælt dejen igennem igen og rul den ud i 1-2 centimeters tykkelse. Udstik ca. 30 runde cirkler. Brug en udstikker (ca. 7 centimeter) eller et glas. Læg halvdelen af cirklerne på et stykke bagepapir, læg en tsk marmelade eller frugt midt på hver cirkel, læg en anden cirkel henover og luk kanterne omhyggeligt. Lad bollerne hæve en time til dobbelt størrelse.

Opvarm olien i en gryde eller dyb pande og steg de runde pampushky i ca. 3 minutter på hver side, til de er gyldne. Vendes undervejs. Tag bollerne op og læg dem på fedtsugende papir. Drys med flormelis (brug en sigte). Servér lune.

Pampushky kan også bages i ovnen i 12-15 minutter ved 180 grader. Pensles med smeltet smør, inden de drysses med flormelis.

Velbekomme
Смачного Smachnoho

Foto: Ann Juul Kjestrup

Forsoning er mulig

Britisk mellemøstkender har stadig håb

Er der håb for Mellemøsten? Siden Hamas' angreb på Israel den 7. oktober 2023 og Israels gengældelseskrig mod Hamas i Gaza har konflikten mellem Israel og Palæstina igen fået verdenssamfundets opmærksomhed. Men hvad gik forud for Hamas' angreb? At forstå forhistorien er vigtigt for Colin Chapman, tidligere lektor på Near East School of Theology i Beirut og forfatter til en række internationalt anerkendte bøger om Mellemøsten, islam og kristendom.

I foråret var den erfarne anglikanske præst og mellemøstkender i Danmark som hovedtaler på Tværkulturelt Centers konference i København med temaet "Flugt sætter spor." I dette interview fortæller han om baggrunden for sit livslange engagement for at skabe større forståelse for Mellemøstens komplekse virkelighed - og for de mennesker, der har deres hjem der.

- Konflikten mellem israelere og palæstinensere er et meget følsomt emne, der vækker stærke følelser. Du har boet i Mellemøsten i 18 år, og til oktober udkommer den femte opdaterede udgave af din bog *Whose Promised Land?*, som du skrev for 50 år siden, mens du boede i Beirut. Hvilke følelser vækker den aktuelle konflikt i dig? Jeg er meget bekymret. Hvad der sker i Gaza er en menneskelig katastrofe. Israels fortsatte krig mod Hamas gør mig både vred og trist. Der er forskellige konklusioner, men det er vigtigt at forstå forhistorien. Konflikten mellem Israel og Palæstina startede ikke den 7. oktober. Den startede langt tidligere. Og de vestlige stormagter har et stort medansvar. Hvorfor har vi - verdenssamfundet - tilladt, at der gik så lang tid, at der skulle en frygtelig massakre og en krig med så mange dødsopfre til, før verden vågnede op? Israel er overbevist om, at overlegen militær styrke er den eneste vej til fred og sikkerhed. Men Hamas' ideologi kan ikke udryddes med militær magt.

- Hvornår begyndte du at interessere dig for Mellemøsten? På et tidspunkt arbejdede jeg for en kristen organisation, der ønskede at sende mig til Egypten. Så i 1968 flyttede jeg til Cairo. Det blev til flere længerevarende ophold i Mellemøsten som præst, studentersekretær og senere underviser på et teologisk seminarium i Beirut. I de år oplevede jeg virkeligheden for palæstinensere i Mellemøsten, og hvad det betyder at være statsløs. Jeg gennemlevede den libanesiske borgerkrig og var vidne til den smerte og lidelse, som staten Israels oprettelse havde påført palæstinenserne. Flugt sætter spor - dengang som i dag.

Overrabbiner Jair Melchior gav respons på Colin Chapmans foredrag på Tværkulturelt Centers konference i København.

- Hvordan forstår du baggrunden for konflikten? Konflikten mellem Israel og Palæstina handler grundlæggende om, at to folk gør krav på det samme stykke land - med forskellige begrundelser: Jøderne på grund af historiske rødder i landet i bibelsk tid, og på grund af ønsket om et sikkert hjemland, og palæstinenserne fordi de har boet der i århundreder. Det er ikke en religionskrig men en krig, der handler om retten til et land.

Den aktuelle konflikt går tilbage til 1880'erne, da jøder, der oplevede antisemitisme i Europa, begyndte at søge mod Palæstina for at skabe et sikkert hjemland der. Dengang udgjorde jøder omkring fem procent af befolkningen i Palæstina. Resten var palæstinensiske arabere. Efterhånden voksede ønsket om oprettelsen af en jødisk stat - et ønske, som de daværende stormagter af forskellige grunde valgte at støtte. Historien er lang og kompleks, men da staten Israel blev oprettet i maj 1948, var 750.000 palæstinensere fordrevet fra deres hjem. I dag er størstedelen af Gazas befolkning børn og børnebørn af palæstinensere, der blev tvunget til at forlade de områder, der skulle indgå i staten Israel.

“ Jeg tror på, at forsoning er mulig. Når det kunne ske i Sydafrika og Nordirland, kan det også ske i Mellemøsten.

Colin Chapman, anglikansk præst og mellemøstkender

- Har du stadig håb?

Jeg har altid troet på dialog og samtale. Kun på den måde kan der opbygges tillid. Ja, jeg tror på, at forsoning er mulig. Hvis det kunne ske i Sydafrika og Nordirland, kan det også ske i Mellemøsten. Men det vil kræve en lang fredproces, og hvis ikke begge parter oplever en form for retfærdighed, bliver der ingen varig fred.

Som kristen tror jeg på, at det kristne budskab er sandt og relevant for den verden, vi lever i. Jeg vender ofte tilbage til Jesu ord i Matthæusevangeliet kapitel 5: "Salige er de, der stifter fred" og "Salige er de, der hungre og tørster efter retfærdigheden." I Jakobs Brev i Det nye Testamente bliver vi mindet om, at retfærdighed er en frugt af det, der sås i fred, og at den vil tilfalde dem, der stifter fred (kapitel 3, vers 18).

Fred er kun mulig, hvis den bygger på retfærdighed. Jeg ved, at der er forskellige opfattelser af retfærdighed, men de israelske bosættelser på Vestbredden rejser store spørgsmål. De fleste lande i verden er enige med FN i, at Israels besættelse af Vestbredden og Gaza i 1967 var ulovlig, og at de jødiske bosættelser på Vestbredden er ulovlige. Men bosættelserne har fået lov at fortsætte så længe, at de i dag betragtes som et fait accompli. Jeg håber, at verden vil forstå, at det, Israel har skabt, er en stat med forskellige rettigheder, regler og muligheder for israelske statsborgere og for de fem millioner statsløse palæstinensere. Verdenssamfundets pres på Sydafrika var med til at bringe apartheid til ophør. Jeg håber, at verdenssamfundet også vil lægge pres på Israel. Selv tror jeg i dag mere på en enkeltstatsløsning end på to selvstændige stater. En demokratisk stat, hvor alle indbyggere er statsborgere, og hvor alle har de samme rettigheder. En sekulær stat. Men det kræver et opgør med idéen om Israel som en jødisk stat.

Det er min daglige bøn, at krigen i Gaza må stoppe, og at vi må se begyndelsen på en meningsfuld og langsigtet fredproces. Jeg håber, at det bliver i min tid. **BMF**

Lyt til Colin Chapmans foredrag *Israel og Palæstina: Er der håb om, at konflikten vil få en ende?* og overrabbiner Jair Melchiors respons på www.tvaerkulturelt-center.dk

Tvær- KULTURELT CENTER

Netværk for tværkulturelt kristent arbejde

Ryesgade 68 • 2100 København Ø • Tlf. 3536 6535

E-mail: info@tvaerkulturelt-center.dk
www.tvaerkulturelt-center.dk

Netbank: Reg.nr. 1551 Kontonr. 7707231
MobilePay 78684

Koordinator: Cand.mag. Birthe Munck-Fairwood

Tværkulturelle medarbejdere:
Cand.theol. Ann Juul Kjestrup
Cand.mag. Hanna Vesalainen Hirslund
Regnskabsfører: Ilse Due

Medlemsorganisationer og menigheder:

Organisationer: Promissio • Indre Mission
KFUM og KFUK i Danmark • Mission Afrika

Organisationsstøtte: Samvirkende Menighedsplejer
Brodermenighedens Danske Mission • Luthersk Mission

Menigheder m.fl.: Agerup Kirke • Abildgård Kirke, Frhv. Adventskirken, Vanløse • Ansgar Kirke, Aalborg • Apostelkirken, Kbh. Bellahøj/Utterslev Kirke • Bethlehemskirken, Kbh. • Blågårdens Sogn • Borris Kirke • Brøndby Strand Kirke • Brønderslev Kirke • Bråby Sogn • Buddinge Kirke • Bårse-Beldringe Sogn • Christians Kirke, Christianshavn • Christianskirken, Aarhus • Christianskirken, Kgs. Lyngby • Christianskirken, Sønderborg • Dronninglund Kirke • Egeris Kirke • Egvad Sogn • Emdrup Kirke • Fakse Kirke • Fjølsterang Kirke • Folkekirkens Tværkulturelle Center i Ribe Stift • Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde i Svendborg • Fredens-Nazaret Sogn, København • Frederikssund Kirke • Garnisonskirken • Gellerup Kirke, Brabrand • Gl. Haderslev Kirke • Gilleleje Kirke • Gistrup Kirke • Glostrup Sogn • Greve Sogn • Græsted Sogn • Grønnevang Kirke, Hillerød • Haderslev Domsogn • Hannerup Kirke, Fredericia • Haraldskirken, Gladsaxe • Hasle Kirke, Aarhus • Haslev Kirke • Hasseris Kirke, Aalborg • Hellevad Menighedsråd • Helligåndskirken, Aarhus • Hemmet-Sdr. Vium Sogn • Hendriksholm Kirke, Rødovre • Herlev Kirke • Herstedøster Kirke • Herning Kirke • Hillerød Sogn • Hillsted-Skøringe Pastorat • Hirtshals Kirke • Holstebro Kirke • Horne Rundkirke • Hundige-Kildebrønde Sogn • Greve Husumvold Kirke, Brønshøj • Hvidovre Kirke • Hyltebjerg Kirke, Vanløse • Højbjerg og Elsborg Sogn • Højby Sj. Sogn • Højelse-Olby Sogn • International Church of Copenhagen • Ikast Kirke • Jesuskirken, Valby • Jelling Kirke • Jetsmark Kirke • Kastrup Kirke • Kingo-Samuel Sogn, Kbh. • Knudsker Sogn • Korsvejlskirken, Kastrup • Kristkirken, Kolding • Kvalund Kirke, Esbjerg • Kong-Svino Pastorat • Lindehøj Kirke, Herlev • Lindholm Kirke, Nørresundby • Lundehus Kirke • Lyng Kirke, Fredericia • Løsning-Korning Sognekald • Mariager Kirke • Mejdal Kirke • Møllevangskirken, Aarhus • Mørkhøj Kirke • Nathanaels Kirke, Kbh. • Nørre Løgum Kirke • Nørre Snede Kirke • Nørrelandskirken, Holstebro • Nørremærkskirken, Vejle • Opstandelseskirken, Albertslund • Præstebro Kirke • Rindum Sogn • Ringive Sogn • Ringkøbing Kirke • Risbjerg Kirke, Hvidovre • Roskilde Domsogn • Ryslinge Kirke • Rødovre Kirke • Rønne Kirke • Sct. Catharinæ Kirke, Hjørring • Sct. Clemens Kirke, Randers • Sct. Hans Kirke, Odense • Sct. Lucas Kirke, Aarhus • Sct. Jacobi Kirke, Varde • Sct. Jørgensbjerg Sogn, Roskilde • Sct. Michaelis Kirke, Fredericia • Sct. Nicolai Sogn, Vejle • Sct. Pauls Kirke, Aarhus • Sct. Peders Sogn, Randers • Silkeborg Kirke • Simeon Sct. Johannes Kirke • Simon Peters Kirke, Kolding • Skanderup Kirke • Snebjerg Kirke • Solvang Kirke, København • Sommersted-Oksenvad Pastorat • Stenløse Sogn • Struer Kirke • Sundby Sogn • Sæby Kirke • Søllerød Kirke • Sønderbro Kirke, Horsens • Søndermarkskirken, Viborg • Tagensbo Kirke, Kbh. • Timotheuskirken, Valby • Timring Kirke • Tingbjerg Kirke • Toreby Sogn, Nyk. F. • Tværkulturelt Kirke, Gladsaxe-Herlev • Provsti Tyrstrup Kirke • Tåstrup Nykirke • Vejleå Kirke, Ishøj • Vekso Sogn • Vesterbo Sogn • Viby Kirke, Århus • Vigerslev Kirke • Vindinge Sogn • Vor Frue Kirke, København • Vor Frelsers Sogn, Chr.havn • Vorgod Kirke • Værlose Sogn • Zions Kirke, Esbjerg • Ølsted Sogn • Aaby Kirke • Det Mellemkirkelige Udvalg i Helsingørk Stift

Associerede medlemmer: ALIVE Frikirken Ølstykke • Arabisk Fællesskab Bethania • Bethel Church Danmark • Bethel World Mission Church • Champions Chapel • Chinese Church in Copenhagen Church on the Rock • Den Etiopisk-Ortodokse Menighed, Århus • Den Koptisk-Ortodokse Kirke St. Marie & St. Marcus • Emmanuel - Etiopisk Kristent Fællesskab, Kbh. • Filadelfia Christian Church • Frikirken i Løgstor • God's Ambassadors International, Avedøre • God's Family Church for All Nations, Aarhus • Immanuel Farsi Fællesskab • Int. Temple Bridge Ministries • Landsforeningen FUN • Living Word Empowerment Center, Lyngby • PERKI/Indonesisk Kristent Fællesskab International Christian Community • Mar Mari's Assyriske Menighed Myanmar Christian Fellowship • Resurrection Int. Chr. Center Revival Ministry DK • Serbisk-Ortodoks Menighed, Odense • St Alban's Anglican Church • Svenska Gustafskyrkan • Thai Church Copenhagen • Zion Temple Denmark • Østens Gamle Kirke • Det Danske Bibelselskab

Tværkulturelt Centers bestyrelse

Teolog Clement Dachet (formand) • Tidl. lærer Henry Holm Hansen (næstformand) • Landsleder Krista Rosenlund Bellows • Kirketjener Abel Zehmret Kidane • Sproglærer Hanne Thinggaard • Diplomingeniør Joseph Zahr • Sognepræst Wamwati Karuri • Tidl. kirke- og kulturmedarbejder Elizabeth Padillo Olesen

Nyt på tværs

Ansvarshavende redaktør: Netværkskoordinator Birthe Munck-Fairwood
Sats og repro: minigrafisk • Tryk: Stibo Complete, Mors
Nyt på tværs udkommer 4 gange om året og er gratis. Frivilligt abonnement: 100 kr.

JA TAK. Jeg/vi vil gerne modtage **Nyt på tværs gratis fremover.**

Jeg/vi vil gerne modtage **Nyt på tværs fremover og betale FRIVILLIGT ABONNEMENT på 100 kr.**

Navn:

Adresse:

Sendes til Tværkulturelt Center, Ryesgade 68, 2100 Kbh. Ø

Nyt på tværs nr. 2 - juni 2024